

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัย ได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากเอกสาร ตำรา วารสารสิ่งพิมพ์ กับบทบาทศาสนาเพื่อนำมากำหนดขอบเขตการวิจัย และแผนงานการวิจัยอย่างมีขั้นตอนที่เป็นระบบเพื่อตอบปัญหาการวิจัยให้มีความน่าเชื่อถือในการวิจัย จึงใช้ตัวแบบการวิจัยแบบผสม คือ ใช้ตัวแบบการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ (Qualitative Research) โดยกำหนดขั้นตอนของการวิจัยเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 ศึกษาระดับบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21

ระยะที่ 2 การสร้างและยืนยันรูปแบบพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21

ระยะที่ 1 ศึกษาระดับบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21

โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 มีวิธีดำเนินการแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนนี้ เป็นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ มาใช้เป็นแนวทางสำหรับการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 ประกอบไปด้วย ปัจจัยทางการบริหาร ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุ การบริหาร ส่งเสริมขวัญและกำลังใจเวลา และการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อการบริหาร (MIS) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การคำนึงถึงเอกัตถะบุคคล การกระตือรือร้นปัญญา และการสร้างแรงบันดาลใจ และการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ การไว้วางใจกัน ความยึดมั่นผูกพัน การตั้งเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกัน และความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

ส่วนบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ บทบาทผู้นำแห่งจิตวิญญาณ บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาสังคม บทบาทด้านการเผยแผ่ บทบาทผู้นำเชิงสัญลักษณ์ และบทบาทผู้นำตามหลักพระพุทธศาสนา

ขั้นตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ พระสงฆ์ในเขตการปกครองของคณะสงฆ์ภาค 11 จำนวน 4 จังหวัด ในเขต จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ และสุรินทร์ ประกอบด้วย พระสงฆ์ระดับเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาสวัด และรองเจ้าอาวาสวัด จำนวน 21,254 รูป

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างพระสงฆ์ในเขตการปกครองของคณะสงฆ์ภาค 11 โดยมีขั้นตอน ดังนี้

การคำนวณหากลุ่มตัวอย่างจากพระสงฆ์ในเขตการปกครองของคณะสงฆ์ภาค 11 โดยใช้สูตรการคำนวณของ (Yamane, 1973, p. 727) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2} \quad (3 - 1)$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (โดยในวิจัยครั้งนี้กำหนดให้เท่ากับ .05)

แทนค่า

$$\begin{aligned} n &= \frac{21,254}{1 + 21,254(0.05)^2} \\ &= \frac{21,254}{54.14} \\ &= 392.57 \end{aligned}$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จากการคำนวณตาม สูตรของ (Yamane, 1973, p. 727) คำนวณได้ 392.57 เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ด้านคณิตศาสตร์ และสถิติวิจัย จึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 393 รูป

1.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัย กำหนดขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แล้วจึงดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากร ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1

จำนวนพระสงฆ์ในเขตการปกครองของคณะสงฆ์ภาค 11

ที่	จังหวัด	จำนวนพระสงฆ์	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	ชัยภูมิ	4,663	86
2	นครราชสีมา	8,554	158
3	บุรีรัมย์	4,484	83
4	สุรินทร์	3,553	66
	รวม	21,254	393

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยโดยกำหนดให้เขตการปกครองของคณะสงฆ์ภาค 11 เป็นหน่วยในการศึกษา (Unit of Analysis) โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลเป็นตัวแทนของเขตการปกครองของคณะสงฆ์ภาค 11 ประกอบด้วย

1. เจ้าคณะจังหวัด จำนวน 4 รูป
2. เจ้าคณะอำเภอ จำนวน 98 รูป
3. เจ้าคณะตำบล จำนวน 111 รูป
4. เจ้าอาวาสวัด จำนวน 95 รูป
5. รองเจ้าอาวาสวัด จำนวน 85 รูป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน โดยแต่ละตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับชั้นยศ และเขตจังหวัด ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามรายการ (Check Lists)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวกับบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับการวัดออกเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับการวัดออกเป็น 5 ระดับ

3. การหาคุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัย

การหาเครื่องมือวัดในการวิจัยระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัย กำหนดวิธีการตรวจสอบเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวัด โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 เครื่องมือวัดทุกฉบับ ได้ผ่านการพิจารณาด้านเนื้อหา ความหมาย และการใช้ภาษา จากผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความครอบคลุม โครงสร้างตามเนื้อหา ความสอดคล้องของข้อคำถาม กับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence : IOC) ว่าข้อคำถามปัจจัยที่เกี่ยวกับบทบาทพระสงฆ์ไทย ในศตวรรษที่ 21 เป็นข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการวิจัย มีความถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎี ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ และกำหนดไว้เป็นนิยามศัพท์หรือไม่ และตรวจสอบการใช้ถ้อยคำภาษาที่มีความเหมาะสม และสื่อความหมายที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการจะสอบถาม หรือไม่ โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน คือ

3.1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พระมหาวิศิษฐ์ ชีรวังโส วุฒิกการศึกษา ปช.9 พธ.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์ประจำภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

3.1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภางค์ นันตา วุฒิกการศึกษา ปธ.ด. (ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาสถิติประยุกต์) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

3.1.3 รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ วุฒิกการศึกษา ปธ.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3.1.4 ดร.ประดิษฐ์ ชื่นบาน ปช.6 วุฒิกการศึกษา ปธ.ด. (ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต) ตำแหน่ง รองคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

3.1.5 นายแพทย์ สดทรงศิลป์ วุฒิกการศึกษา กศ.ม (การศึกษามหาบัณฑิต) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุรินทร์

3.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และผ่านการตรวจสอบในเชิงโครงสร้างและเชิงเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้กับวัด จำนวน 4 จังหวัด ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 40 รูป

3.3 จากนั้น นำข้อมูลมาวิเคราะห์อำนาจจำแนกรายข้อใช้เทคนิค (Item Objective Congruence : IOC) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ รายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามได้นั้น เลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป

3.4 นำข้อที่ได้ตามเกณฑ์มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach, 1970, p. 161)

3.5 ผู้วิจัย ที่แบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญเดิม เพื่อรับฟังความเห็น ข้อเสนอแนะ จนได้รับความเห็นชอบจึงนำไปจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามมีจำนวนเท่ากับกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย

4.2 ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัว จากคณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เสนอไปยังเจ้าคณะภาค 11 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากพระสงฆ์ในเขตการปกครองของคณะสงฆ์ภาค 11

4.3 ดำเนินจัดส่งแบบสอบถามถึงเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาสวัด และรองเจ้าอาวาสวัด ตามจำนวนในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 393 ชุด ตามชื่อและที่อยู่ของพระสงฆ์ในเขตการปกครองของคณะสงฆ์ภาค 11 โดยแนบซองจดหมายตอบกลับ ไปพร้อมแบบสอบถาม ซึ่งกำหนดให้ส่งจดหมายตอบกลับทางไปรษณีย์ หลังจากได้รับแบบสอบถามเมื่อครบ ผู้วิจัย ได้ทำการตรวจสอบข้อมูลแบบสอบถามอีกครั้ง

4.4 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับมาวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถาม จะนำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องทุก

5.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)

5.3 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้ว ให้คะแนนแต่ละข้อมากำหนดเกณฑ์ของการให้คะแนน

5.4 นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การให้ความหมายหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.5 การวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่เกี่ยวกับบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 ประกอบไปด้วย ปัจจัยทางการบริหาร ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารแบบมีส่วนร่วม และบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 โดยสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบ (Likert Scale) โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดค่าคะแนนดังนี้ คือ

ระดับมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับมาก	ให้	4	คะแนน
ระดับปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับที่น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

แล้วหาค่าเฉลี่ยของคำตอบของแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 118)

4.51 - 5.00	หมายถึง	อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	อยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	อยู่ในระดับที่น้อยที่สุด

5.6 การวิเคราะห์ระดับบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 โดยสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบ (Likert Scale) โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดค่าคะแนนดังนี้ คือ

ระดับมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับมาก	ให้	4	คะแนน
ระดับปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับที่น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

แล้วหาค่าเฉลี่ยของคำตอบของแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 118)

4.51 - 5.00	หมายถึง	บทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	บทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	บทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	บทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง บทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.7 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวกับบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วสร้างสมการพยากรณ์โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regressions) และคัดตัวแปรเข้าสมการพยากรณ์แบบ (Stepwise) โดยใช้ปัจจัยที่เกี่ยวกับบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 เป็นตัวพยากรณ์

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไป ผู้วิจัยใช้สถิติ คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ระดับบทบาทและปัจจัยที่เกี่ยวกับบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 ประกอบไปด้วย ปัจจัยทางการบริหาร ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารแบบมีส่วนร่วม และบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Stand Deviation)

6.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 ใช้การวิเคราะห์พหุคูณถดถอยเชิงเส้น (Multiple Regression Analysis)

ระยะที่ 2 สร้างและยืนยันรูปแบบพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21

การดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและยืนยันรูปแบบพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีวิธีการอยู่ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ร่างรูปแบบพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21

ขั้นตอนนำผลการวิเคราะห์จากระยะที่ 1 พร้อมกับการบูรณาการจากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 มาร่างรูปแบบพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21

ขั้นตอนนี้ นำผลจากขั้นตอนที่ 1 มาพัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion : FGD) เพื่อวิพากษ์ และอภิปราย เพื่อให้ได้รูปแบบที่สมบูรณ์จากการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของรูปแบบ (Construct Model) ดังรายละเอียด ดังนี้

1. กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่ม ในการวิพากษ์รูปแบบพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 โดยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีเกณฑ์ ดังนี้

- 1.1 เจ้าคณะจังหวัดจำนวน 4 รูป
- 1.2 เจ้าคณะอำเภอ จำนวน 4 รูป
- 1.3 เจ้าคณะตำบล จำนวน 6 รูป
- 1.4 เจ้าอาวาสวัด จำนวน 5 รูป

2. จัดทำ และสร้างคู่มือการจดสนทนากลุ่ม (Focus Group Guide) ที่ประกอบด้วยร่างรูปแบบที่ได้ร่างขึ้น และประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับปัจจัย หรือองค์ประกอบ หรือตั้งบ่งชี้ให้กับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ร่วมสนทนากลุ่มได้ศึกษาก่อนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรูปแบบ (Model) พัฒนารูปแบบพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21

3. สรุปข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ จากผู้ร่วมสนทนากลุ่มเพื่อปรับปรุงร่างรูปแบบ (Model) พัฒนารูปแบบพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 ให้มีความชัดเจนและสมบูรณ์มากขึ้น เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Model)

4. เครื่องมือสำหรับการวิจัย

- 4.1 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
- 4.2 แบบสรุปร่างรูปแบบพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21
- 4.3 เครื่องบันทึกเสียงการสนทนากลุ่ม
- 4.4 กล้องถ่ายรูป

โดยมีผู้ช่วยวิจัย เพื่อดำเนินการบันทึกข้อมูล ถ่ายภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลถอดคำพูด และอื่น ๆ ในการวิจัยขั้นตอนนี้

ขั้นตอนที่ 3 ยืนยันรูปแบบพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21

ขั้นตอนนี้ นำผลจากขั้นตอนที่ 2 ที่ได้จากการพัฒนารูปแบบพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 ซึ่งในขั้นตอนที่ 3 ใช้ผู้เชี่ยวชาญประเมินรูปแบบ เพื่อยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบ (Model) ดังรายละเอียด ดังนี้

1. จัดทำสำเนารูปแบบที่ผ่านการพัฒนาในขั้นตอนที่ 2
2. สร้างเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ

3. ประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเป็นรายบุคคล
4. สร้างแบบประเมินเพื่อเป็นเครื่องมือ เพื่อยืนยันรูปแบบพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ไทยในศตวรรษที่ 21 โดยใช้หลักการของ (Stufflebeam, 2005)
5. วิเคราะห์การประเมินรูปแบบของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อยืนยันความถูกต้องเหมาะสมของรูปแบบ โดยใช้หลักการของ (Stufflebeam, 2005) เป็นกรอบในการตรวจสอบคุณภาพการประเมินเพื่อยืนยัน โดยมีองค์ประกอบทั้งหมด 4 ด้าน ดังต่อไปนี้
 - 5.1 ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) เป็นส่วนแรกที่ประเมินได้ว่ารูปแบบมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติจริง ประหยัดสำหรับการลงทุน คุ่มค่าและเหมาะสม
 - 5.2 ด้านความเหมาะสม (Propriety) เป็นส่วนที่สองของการประเมินได้ว่ารูปแบบเมื่อนำไปใช้แล้วคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลไปทำให้เกิดผลเสียหายกับผู้อื่น
 - 5.3 ด้านอรรถประโยชน์ (Utility) เป็นส่วนที่สามที่สามารถประเมินได้ว่ารูปแบบให้ข้อมูลได้ตรงตามผู้เกี่ยวข้องอยากรู้ นำไปใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนา และปรับปรุงได้จริง โดยเฉพาะถ้าสามารถใช้ข้อมูลช่วยในการปรับปรุงตนเองในระดับบุคคล
 - 5.4 ด้านความถูกต้อง (Accuracy) เป็นส่วนสุดท้ายที่สามารถประเมินได้ว่ารูปแบบมีความถูกต้องให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ และปัจจัยสามารถวัดได้จริงได้ข้อมูลตามความเป็นจริงผลการประเมินมีความเป็นปรนัย

